

Biro
Bp 117

23 04 2015

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea Legii
115/1999 privind responsabilitatea ministerială, cu
modificările și completările ulterioare**

Analizând **propunerea legislativă pentru modificarea Legii 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, cu modificările și completările ulterioare**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B117 din 24.03.2015,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea Legii nr.115/1999 privind responsabilitatea ministerială, republicată, cu modificările ulterioare, în scopul simplificării procedurilor privind urmărirea penală a membrilor Guvernului.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Soluțiile legislative propuse prin proiect vizează instituirea obligației Camerei Deputaților, a Senatului și a Președintelui României „să răspundă favorabil la solicitarea de urmărire penală a membrilor Guvernului” (norma preconizată pentru art.12 alin.(1)), precum și excluderea vreunei „forme de imunitate” a membrilor Guvernului care nu sunt deputați sau senatori (norma preconizată pentru art.13 alin.(1)).

Precizăm că instituirea prin lege a unor astfel de reglementări nu este posibilă, în raport cu prevederile exprese ale Constituției, care, în cuprinsul art.109 alin.(2) stabilește, cu valoare de principiu, că **numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor.** Or, în Decizia nr.1133/2007 Curtea Constituțională a subliniat că norma din Legea fundamentală *„instituire necondiționat dreptul Camerei Deputaților, Senatului și Președintelui României de a cere urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor”*.

În consecință, atât cele două Camere ale Parlamentului, cât și Președintele României au libertatea de a stabili, fără altă reglementare exterioară, aplicând direct Constituția, modul de exercitare a acestui drept”. Totodată, Curtea a reținut că *„cerând urmărirea penală a unor membri ai Guvernului sau refuzând să dea curs unei sesizări în acest sens, Camera Deputaților, Senatul și Președintele României își asumă răspunderea politică pentru temeinicia deciziei lor”*.

Întrucât efectul soluțiilor legislative propuse este acela de a restrânge dreptul necondiționat al Camerei Deputaților, Senatului și Președintelui României de a cere sau nu urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor, astfel cum este stabilit prin dispozițiile Legii fundamentale, art.12 nu poate fi adoptat în forma propusă prin proiect.

În subsidiar, precizăm că nu este corectă nici soluția referitoare la excluderea posibilității votului în Camera Deputaților și în Senat în ceea ce privește cererea de urmărire penală, în condițiile în care, potrivit art.67 din Constituție, deciziile acestor autorități nu se pot concretiza decât în legi, hotărâri și moțiuni, acte juridice care se adoptă în prezența majorității membrilor. Menționăm că, prin Decizia nr.990/2008, Curtea Constituțională a subliniat că *„în privința naturii juridice a actului prin care se cere urmărirea penală a membrilor Guvernului, Curtea constată că această cerere se aprobă printr-o hotărâre”*. Întrucât art.76 alin.(2) din Constituție stabilește că hotărârile se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți în fiecare Cameră, excluderea posibilității votului în cazul cererii de urmărire penală a „miniștrilor și a foștilor miniștri”, astfel cum se propune în art.12 alin.(3), nu poate fi acceptată.

3. Referitor la norma propusă pentru art.13 alin.(1) precizăm că aceasta are semnificația eliminării necesității formulării unei cereri de urmărire penală de către Camera Deputaților, Senat sau Președintele României. O astfel de soluție legislativă nu poate fi acceptată însă, în raport cu dispozițiile art.109 alin.(2) din Constituție, potrivit cărora **numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor.** Menționăm că în legătură cu această dispoziție a Legii fundamentale, Curtea Constituțională a stabilit, în Decizia nr.270/2008, că *„din analiza textului, rezultă că expresia "numai" semnifică: "nimeni" altcineva decât cele trei autorități publice nu poate cere urmărirea penală și că aceasta nu poate fi declanșată în lipsa sesizării Camerei Deputaților, Senatului ori a Președintelui României, după caz. Dacă organele de urmărire penală pot efectua diverse acte premergătoare începerii urmăririi penale, în condițiile legii, ele nu își pot continua activitatea fără a sesiza una dintre cele trei autorități publice pentru a cere urmărirea penală. În asemenea situații, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție are obligația sesizării Camerelor Parlamentului sau a Președintelui României, după caz, în legătură cu informațiile și datele pe care le dețin și din care rezultă posibilitatea începerii urmăririi penale împotriva unui membru al Guvernului, **singurele autorități în măsură să decidă asupra acestui act procedural**”* (s.n.). Prin urmare, instituirea unui regim diferit pentru membrii Guvernului care nu sunt deputați sau senatori, în raport cu membrii Guvernului care sunt deputați sau senatori, referitor la cererea de începere a urmăririi penale, astfel cum se propune la art.13 alin.(1), nu este posibilă, întrucât este în contradicție cu norma constituțională.

Precizăm că, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că singura diferență de regim între cele două categorii de membri ai Guvernului se referă la modalitatea de înaintare a sesizării uneia dintre cele trei autorități - Camera Deputaților, Senat sau Președintele României - de către Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Astfel, în Decizia nr.270/2008, Curtea a stabilit că înaintarea sesizării *„nu se poate face nici aleatoriu și nici preferențial de către Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, și aceasta pentru că, în conformitate cu dispozițiile art.71 alin.(2) din Constituție, calitatea de deputat sau de senator este compatibilă cu exercitarea funcției de membru al*

Guvernului. Așa fiind, cumulul calității de deputat sau de senator cu cea de membru al Guvernului atrage, după sine, în mod firesc, potrivit art.109 alin. (2), competența Camerei Deputaților sau a Senatului de a cere urmărirea penală, după caz. De aceea, în raport de cele menționate, în cazul în care Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție urmează să sesizeze una dintre cele trei autorități - Camera Deputaților, Senatul sau Președintele României - pentru a cere urmărirea penală a unui membru al Guvernului, soluția este diferențiată, după cum acesta are sau nu și calitatea de deputat sau de senator la data solicitării. În consecință, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție trebuie să se adreseze uneia dintre cele trei autorități, după cum urmează:

a) Camerei Deputaților sau Senatului - pentru membrii Guvernului sau foștii membri ai Guvernului (prim-ministru, ministru de stat, ministru, ministru delegat, după caz) care, la data sesizării, au și calitatea de deputat sau de senator;

b) Președintelui României - pentru membrii Guvernului sau foștii membri ai Guvernului (prim-ministru, ministru de stat, ministru, ministru delegat) care, la data sesizării, nu au calitatea de deputat sau de senator.

În acest fel, este stabilit, fără echivoc, un reper în funcție de care Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție urmează să sesizeze una dintre cele trei autorități publice competente pentru a cere urmărirea penală a membrilor Guvernului în funcție sau a foștilor membri ai Guvernului”.

Având în vedere că soluțiile legislative propuse nu sunt concordante cu dispozițiile constituționale în materie, proiectul nu poate fi adoptat.

PRESEDINTE
dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr. 397/23.04.2015.

Lege privind responsabilitatea ministerială

Notă: v. D.C.C. nr. 1133/2007 - M. Of. nr. 851/12 dec. 2007 (art. 16);

- 1 republicare cu renumerotare M. Of. nr. 200/23 mar. 2007
Lege privind responsabilitatea ministerială
- 2 modificări prin D.C.C. nr. 665/2007 M. Of. nr. 547/10 aug. 2007
Decizia nr. 665 din 5 iulie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.23 alin.(2) și (3) din Legea nr.115/1999 privind responsabilitatea ministerială, republicată
suspendă pentru o perioadă de 45 de zile dispozițiile art.23 alin.(2) și (3) (termenul se împlinește la 23 septembrie 2007), după care operează prevederile art.147 alin.(1) din Constituție.
- 3 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 665/2007 M. Of. nr. 547/10 aug. 2007
Decizia nr. 665 din 5 iulie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.23 alin.(2) și (3) din Legea nr.115/1999 privind responsabilitatea ministerială, republicată
art.23 alin.(2) și (3)
- 4 modificări prin O.U.G. nr. 95/2007 M. Of. nr. 678/4 oct. 2007
Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială
respinsă prin L. nr. 78/2008 M. Of. nr. 286/14 apr. 2008
modifică art. 16
- 5 modificări prin D.C.C. nr. 1133/2007 M. Of. nr. 851/12 dec. 2007
Decizia nr. 1.133 din 27 noiembrie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 - art. 22 din cap. III "Procedura de urmărire și judecare" al Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, art. 23 și art. 24 din aceeași lege, precum și ale art. I și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2007 pentru modificarea Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială
suspendă pentru o perioadă de 45 de zile dispozițiile art. 16 (termenul se împlinește la 26 ian. 2008) după care operează prevederile art. 147 alin. (1) din Constituție.
- 6 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 1133/2007 M. Of. nr. 851/12 dec. 2007
Decizia nr. 1.133 din 27 noiembrie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 - art. 22 din cap. III "Procedura de urmărire și judecare" al Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, art. 23 și art. 24 din aceeași lege, precum și ale art. I și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2007 pentru modificarea Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială
art. 16
- 7 modificări prin L. nr. 78/2008 M. Of. nr. 286/14 apr. 2008
Lege privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 95/2007 pentru modificarea Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială
respinge O.U.G. nr. 95/2007
- 8 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
Decizia ICCJ nr. 4/2014 - M.Of. nr. 434/13 iun. 2014
la data de 1 februarie 2014, modifică art. 8 alin. (1) partea introductivă, art. 8 alin. (2) partea introductivă, art. 9 alin. (2)